

Гротеск ~ А Готика Епічний

від Дж. Е. Грейвена

Розділ III

Abbaye des Gardiens ~ провінція Овернь ~ Центральна Франція

~Абатство Гардієнс було обнесеним стіною монастирем на великому кам'янистому пагорбі, що височів над

Неприборкані землі центральної Франції. Під абатством, крізь надра пагорба, звивався складний лабіринт катакомб. Брат Іван Гогу, старший серед жебраків -братів Гардьєна, взяв на себе відповідальність за катакомби, прибувши до абатства понад десять років тому; і за цей проміжок часу величезна гробниця перетворилася на своєрідну кам'яну покуту, що тяжко обтяжувала його серце. Його грубе вбрання шепотіло в звивистих проходах, коли він поспішав, тримаючись завжди прямо і спускаючись все нижче. Більшість ченців рідко наважувалися залазити на таку велику глибину — рідкісний ряд сухих смолоскипів, втиснутих у кам'яні стіни, свідчив про відсутність попереднього використання. Смоляний прохід не мав розгалужених судин, а порожниста артерія занурювалася в землю, немов якась дорога до пекла, вимощена чорною цеглою.

Цокання підшовів сандалій Івана пласко впало, і більше ніякої луни від них не відбивалося від грубих, кам'яних стін. Під час спуску повітря ставало густим, холодним і затхлим — різкий запах залізної іржі та мокрого каміння важко висів у повітрі.

постійно спускаючись прохід. Щільні кам'яні стіни дедали більше сходилися одна до одної, поки стежка ставала крутішою та звужувалася. Його ліхтарик відкривав більше тепер мокрої підлоги проходу, вкритої конденсатом. Тримав ліхтарик в одній руці, а інші пальці вели по протилежній стіні, Іван уповільнив свій просування до обережної та обдуманого серії дедали коротших кроків, щоб не послизнутися на блискучій гранітній стежці.

Єдиною метою занурювального тунелю було підключитися до підземного прісноводного джерела та забезпечити чисту та рясну подачу води до катакомб абатства навіть... найвимогливіші виноробні сезони. З цією метою, надзвичайно глибоко під сонячним схилом пагорба, тунель виходив у відкриту та печеристу западину з неправильного каміння та гладких поверхонь, зношених століттями природної ерозії. Зрештою, шлях смолоскипа не знайшов нічого, що могло б освітити. Монахи Гардієнс називали це темне та віддалене місце Колодязною Ямою. Глибока траншея, викладена камінням, розділяла западину, крізь яку текло швидко, але тихе підземне джерело.

З темряви Колодязної Ями тунелем долинув скиглення. Голос був дитячим, але водночас цей пронизливий крик оплакував біль цілого життя страждань. Ще один ридання вирвалося назовні, але воно заглушилося, ніби смуток і гордість безперервно боролися в змучених і жалюгідних грудях. За придушеними риданнями послідувало задихане дихання, потім тиша, а потім ще один спалах горя. Цикл повторювався, луною відлунюючи в темряві. Це був плач переможенного короля та голосіння засмученої вдови, воєдино сплетені в одне.

«Лазар?»

Плач припинився.

«Лазаре? Ти там?»

«Я ... я тут, ченцю. Я наповнюю відро».

Клята темрява здалася світлу потрискуючого смолоскипа, який тримав чернець, коли він увійшов у западину. Він був високий, із широкою спиною та глибокими грудьми, а в його голові виблискував смуток. Його глибокі блакитні очі суперечили веселій посмішці на губах. Доглянуте срібне волосся, що вінчало його голову, немов опущений ореол ангела, доповнювало його чисту та густу сиву бороду. З джерела піднявся суворо горбатий хлопчик, біля ніг якого стояло повне відро води. Він був одягнений у такий самий халат з грубої тканини, як і чернець, але з глибоким капюшоном, натягнутим на голову. Маска — капюшон з тієї ж тканини — закривав обличчя дитини. Там, де могли бути очі, було два круглі отвори, а рот закривав невеликий клапоть тканини. Брудний покрив нагадував маску прокаженого, накинуту на неї чернечим капюшоном. Хлопчик був учнем, проте його помешкання не було наземним, як в іншому абатстві.

зброєносці. Натомість Лазар жив під територією абатства, в катакомбах, у химерній кімнаті, яку призначив для нього брат Іван, з грубо зшитим ліжком та товстими ковдрами. Хоча йому було тринадцять років, його невисокий зріст та худі кінцівки робили його набагато молодшим. Ніхто з мешканців абатства, окрім нього самого та братів Івана та Одіно, не знав, що Лазар був Гогу — незаконнонародженою дитиною Івана Гогу.

«Що тебе турбує, синку?»

«Нічого, сер. У мене вже є вода».

«Ти плачеш, Лазаре?» Хлопчик притиснув пальці до обличчя, і тканина під його очними прорізами потемніла від вологи.

«Капюшон сповзає, і я нічого не бачу. Я повертаю голову, і вона сповзає. Я відкриваю рот, і вона сповзає. Я сплю, і вона сповзає. Вона зношує мені вуха, а шнурки чпляються за моє волосся».

«Тоді ми мусимо зробити тобі новий капюшон. Я подвоїм свої зусилля, щоб він був зручним. Хочеш новий капюшон?»

«Від цього капюшона смердить. Його більше не можна буде прати. Я знаю, як зробити наступний кращим, ченцю. Можу тобі показати».

«Тоді ти зробиш це. Ти можеш допомогти мені зробити наступний». Іван нахилився і вільною рукою обійняв Лазаря.

«У мене для тебе сюрприз, синку».

«Що це?»

«Я знайшов у скрипторії рукопис із зображенням тварин».

«З птахами?»

«Так, робота заповнена листям про птахів — навіть барвистими картинами з їхньою візитною картою».

«Чи можу я побачити це сьогодні ввечері, ченцю?»

«Так, я принесу її тобі. Вона нова — з Парижа! Однак я маю повернути її рано, на світанку, щоб інші не виявили її зникнення. Можеш отримати книгу сьогодні ввечері, але спочатку нам потрібно почистити».

Лазар коротко промовчав, і хоча риси його обличчя були приховані, його охопила задумливість — його закутане в саван обличчя звернуло свій погляд у мішковину до ченця. Світло смолоскипа вловило моторошно красиві блакитні очі, що визирали з брудних мішковиноподібних очних отворів.

«Ченцю, чи можу я вас дещо запитати?»

«Будь ласка, зробіть це».

«Чи буду я потворним, коли виросту?»

Іван, прагнучи повної уваги, поклав руку на плече хлопчика. «Послухай мене, синку. Ти не потворна. Ти гарна. Ти не носиш капюшон, щоб приховати свою потворність. Ти носиш капюшон, щоб приховати свою красу від потворності. Потворність боїться краси як зла.

«...боїться чистого серця». Чернець різко підвівся і, наказавши дитині залишитися, вийшов з западини з смолоскипом у руці. Темрява огорнула маленьку, згорблену постать. За мить обережні кроки порушили тишу. У темряві Іван знайшов хлопчика і присів перед ним навпочіпки.

«Постав відро, синку».

Іван намацав підлогу під собою, знайшов камінчик і схопив його кулаком. Те саме він зробив іншою рукою, а потім простягнув обидві зімкнуті долоні хлопчику.

Іван підняв ліву руку. «Що в мене в руці, Лазарю?»

«Камінь».

Іван підняв праву руку. — А в цій руці?

Лазар відповів: «Нічого».

«Ти можеш бути певен, Лазаре?»

«Я чув, як ти підняв камінь. А потім я чув, як ти цього не зробив».

«Лови камінь», — раптом сказав Іван, підкидаючи його в повітря. У темряві він прислухався, чи не дзвенить камінець об підлогу. Він не дзвенів.

«Скажи, будь ласка, що ти тримаєш, синку?»

«Камінь».

«А чому воно може бути в твоїй руці, Лазаре?»

«Ти наказав мені його спіймати».

«Те, що ти спіймав, було більше, ніж просто камінь».

«Як це більше?»

«Він сповідник істини. А тепер кинь мені камінь». Іван відчув у своїй руці маленьку ручку і відсахнувся. «Ні, синку. Кинь мені камінь, як я кинув його тобі». Лазар слухняно кинув камінь. Пролунав дзенькіт, коли камінчик упав на підлогу.

«Вибачте, ченцю. Я маю кинути його ще раз».

«Ні. Замовкни, синку, послухай. Чому я не зловив камінь?»

«Без світла не видно».

«Справді. А яку ж правду нам розповів камінь?»

«Воно не може говорити, ченцю». У голосі дитини відчувалася нотка веселощів .

«Але воно вже говорило! Коли ти спіймав камінь, а я ні, камінь зізнався всьому світу, що ти справді прекрасний. Ти розумієш, що я маю на увазі, синку?»

— Так, — повільно сказав хлопець.

«А ти?»

«Так, ченцю. Але скільки ще?»

Іван підвівся на ноги і пригорнув дитину до себе. «Скоро. Ми скоро вирушаємо».

«Як скоро?»

«Ми житимемо в Бургундії ще до кінця року, і ти більше ніколи не одягнеш капюшон. Однак, тієї ж миті ми пошиємо тобі найкращий. Він буде останнім».

«Чи можуть Міґаль і Татеус також мати нові капюшони? У них теж ковзають. Вони мені так сказали».

І Міґуаль, і Татеус були сильно калічами-зброєносцями, і все ж, на відміну від Лазаря, їх покинули на сходах абатства, щоб їх прийняли та виховували ченці Гардієнс. Однак, як і Лазар, вони також носили повні капюшони, схожі на прокажених, з отворами для очей, щоб приховати непривабливі каліцтва. Таким чином, усіх трьох хлопчиків об'єднувала схожа зовнішність — разом і повністю вкриті плащами, вони могли нагадувати трьох маленьких мішковинистих привидів. Часто Іван міг викликати Міґуаля та Татеуса до катакомб, щоб вони працювали разом з Лазарем, і, оскільки Лазар завжди був замкнений у катакомбах, це приносило Івану стільки ж, якщо не більше радості, ніж Лазарю. Для трьох хлопчиків велетень-ченець Іван був творцем їхніх масок — рятівником і рятівником обличчя. А для Івана, коли ці діти, схожі на привидів, були разом, а Лазар вибухав рідкісним сміхом там, у катакомбах, несподівані та незабутні веселощі незмінно заспокоювали його стурбоване серце.

«Ми також пошиємо їм нові капюшони. Ти можеш сам дати їм їхні нові капюшони, синку. Тобі подобається?»

«Я б так і зробив».

«Добре, тоді так і буде».

«Чи можуть вони піти з нами?»

Іван глибоко вдихнув, перш ніж заговорити. — Вони мусять залишитися тут, Лазарю. Абатство — їхній дім. Абатство їм корисне.

«Чи може прийти брат Одино?»

Іван відкинув голову назад і засміявся. «Лазарю, справді! Якби ми пішли без брата Одино, він міг би погнатися за нами і побити нас козою». Дитина засміялася. «Ти хочеш, щоб він побив нас козою? Ні, синку; звісно, брат Одино піде з нами».

«До Бургундії?»

«Далеко-далеко звідси, Лазарю. А тепер дай мені відро. У нас багато справ».

«Я понесу відро, ченцю».

«Ні. Дай мені відро, Лазаре. Наступне можеш нести сам».

Іван підняв смолоскип і простягнув його хлопцеві. «Веди дорогу».

«Відро важке, ченцю. Я мушу його нести».

«Бери смолоскип. Веди. У мене відро. Веди дорогу, синку».

Хлопець неохоче взяв смолоскип і освітив шлях, відчуваючи незручність від того, що Іван іде...

позаду нього.

Майже година минула, поки Лазар відтирав вигадливі різьблення на стінах головного коридору, що почорніли від багаторічних випарів мазуту та сажі. За цей час переповнене до країв відро з чистою водою перетворилося на піввідра з темним супом, в'язким, як туш. Настав час ще раз піти до Колодязної Ями. Лазар підняв відро і пішов коридором, але зупинився, побачивши чорного пацюка, що біжить по стіні поруч із ним. Брат Клодій настовхнув на хлопчика ззаду, затрусивши відро та забризкавши значну частину брудних помиїв на хлопчачу мантію. «Зійди з дороги», — прогарчав він і продовжив бігти повз Лазаря, ганяючись за пацюком довгою дерев'яною палицею.

«Вибачте, ченцю», — пробурмотів Лазар, продовжуючи йти коридором, дивлячись на безлад на своєму вбранні. Він наздогнав Клодія, який загнав пацюка в кут між стіною та колоною. «Тепер ти мій», — звернувся Клодій до скам'янілого пацюка. Лазар зупинився позаду ченця, щоб хоч глянути на пацюка. Не підозрюючи, що Лазар стоїть позаду... Повернувшись до нього, Клодій повільно підняв вудку, маючи намір загнати пацюка в кут і вбити його.

Раптом Лазар упустив відро з водою, перекинувши його та розливаючи її на підлогу, що виплеснуло засудженого пацюка з щілини. Брудна вода бризнула на ноги брата Клодія та під його одяг. Злякавшись, він закричав і обернувся, коли пацюк, промокший до нитки, шмигнув за куток у безпечне місце.

«Ти! Ти зробив це навмисно!» — дорікнув він Лазарю.
«Пробачте мені, ченче», — відповів Лазар. Він перевернув відро, опустився на коліна і поспішно зібрав воду з сандалій ченця. Клодій підняв на нього палицю — Лазар приготувався до удару.

«Клодій!» — брати Іван увірвався коридором. Клодій поспішно опустив палицю та звернувся до нього: «Він вилив на мене відро брудної води!»
«Що?» Іван зупинився перед ними. Він вивчав безлад на квартирах Лазаря та Клодія. халати.

«Я загнав у кут пацюка, а він облив мене брудною водою, щоб захистити його! Я вимагаю вибачень і негайного покарання!»

«Лазарю, — спитав його Іван, — це правда?»

«Я впустив відро, ченцю».

«Навмисно?»

— Я так і зробив, брате. — Лазар опустив голову.

«Ось! Бачиш! Я зібрав рівно стільки ж», — крикнув Клодій.
«Лазарю? Чому?» — спитав його Іван.

«Не вбий, брате», — м'яко заявив Лазар. Клодій пихнув і з огидою закотив очі .

Іван продовжив: «Але ж ця Заповідь стосується людей, а не пацюків, так?»

Лазар переступив з ноги на ногу і, помовчавши, відповів: «Я знаю, ченцю, але...»

Іван перебив його: «Тоді я розумію, що ви, можливо, винні вибачення перед доброю ченцем».

«Вибачте мені, брате Клодій. Я хочу, щоб мене виправили зараз». Лазар змирився.

Клодій знову підняв свою палицю, коли Іван став між ними та звернувся до Лазаря.

«Твоє покаяння буде таким: принести свіжого відра води та помити гравіровані стіни».

А тепер рухайтесь далі.

«Справді, ченцю». Лазар поспішно вклонився і помчав геть з відром.

Клодій відвис. «Ти ж змусив його чистити стіни!»

Іван, на цілу голову вищий за Клодія, підійшов ближче до його обличчя та прогарчав: «Що за справи?»

Ти претендуєш на місце в моїх катакомбах, хіба що ганяєшся за щурами? Слухай мене уважно — ти

наглядаєш за територією абатства, а я наглядаю за тим, що під нею. Ти виправляєш своїх зброєносців, а я виправлю своїх! А тепер негайно йди, Клодію!

Роздратований чернець відступив, вибігши коридором, кричачи та шепочучи луною, поспішно відходячи. «Я потурбуюся виправити хлопця, Іване! А тепер я відведу його до абата!»

«Будь ласка! І поділися з ним тим, що ганяєшся за щурами в моїх катакомбах, замість того, щоб піклуватися про них».

— Твої власні, — крикнув у відповідь Іван. Клодій відмовився відповідати, зникнувши в темряві.

Іван відвернувся від нього і лише тоді дозволив собі посмішку — повільну та скритну, як людина, яка виграла парі, якої ніколи не робила. Він розправив плечі та заклав руки за спину, немов засуджений, але гордий в'язень, що прямує до пекла, — і спустився глибше в катакомби, поки темрява поглинала його.

Клодій був озлобленою людиною. Навіть абат не мав до нього терпимості. На щастя для Івана, абат Воніг дивився на нього як на сина, якого в нього ніколи не було. В очах абата Іван не міг зробити нічого поганого. І всі ченці абатства зібралися рівно та природно: Потоваришувати з Іваном означало потоваришувати з абатом — і, як наслідок, мати легкий доступ до винного льоху катакомб. І навпаки, найвірнішим способом розгнівати Івана було погано поводитися з Лазарем, Мігуалем чи Татеєм — цими тендітними зброєносцями, проклятими потворністю.

~*~

Лазар давно закінчив свої справи. Іван відірвав його від ілюстрованого рукопису з яскраво намальованими птахами, провів до ліжка, загасив кілька палаючих катакомбних смолоскипів і пішов до своєї квартири в гуртожитку ченців на вечір. Майже всі ченці Гардієна давно вже поснули, за винятком кількох темних і примарних шат, що ширяли по залитій місячним світлом території, виконуючи призначені пізні роботи.

Брат Делон Одіно вийшов з ченчої спальні через маленькі бічні двері та прокрався через вкритий туманом двір, щоб щовечора насолодитися насолодою. Він запалив смолоскип лише після того, як увійшов на сходи катакомб. Через кілька келихів до нього у винному льоху приєднався сонний Лазар. Для обох це була досить звична практика. Вони насолоджувалися невідомістю, хвилюванням забороненого — Лазар знав, що не повинен виходити зі своєї кімнати після від'їзду Івана, а Одіно, чия слабкість до плодів виноградної лози не була найгірше приховуваним секретом абатства, був попереджений триматися подалі від катакомб після настання темряви.

Тепер Одіно сидів на робочому столі, згорбившись біля стіни льоху, розставивши перед собою ноги. Кімнату навколо нього наповнювали бочки витриманого вина та барила з осадом. Повітря було важким від липкого та різкого запаху ферментованих фруктів.

«Ах, Лазаре, мій хлопчику. Я гадав, що ти спиш. Заходь! Говори!» — посміхнувся Одіно, махаючи напівпорожнім келихом.

Окрім Івана, Одіно був єдиним ченцем абатства, який справді знав хлопчика. У багатьох відношеннях огрядний, рожевощокий чернець був для Лазаря як дядько — дядько та друг.

«Ти не здогадався, що я йду?» — спитав його Одіно, слова недбало лилися з його запашних від вина губ.

«Що?» — сонно спитав Лазар.

«З тобою та Іваном — геть з абатства».

«Я не знав».

«А якщо ви підете без мене, я поженуся за вами обома і поб'ю вас козлом». Вони разом засміялися. «Якимось дивним чином я сумуватиму за цим абатством».

«А вино?» — спитав Лазар. Одіно несхвально глянув на нього.

Лазар походжав по кімнаті, торкаючись до всього на ходу і знову нікуди не прямуючи, ніби дитяча гра.

Нарешті Одіно знову заговорив: «Я помітив, що останніми днями в тобі палає вогонь — твоя кров гаряча. Ти ж хочеш звільнитися з цих катакомб, так?»

«Я хочу побачити світ — поза книжками. І птахів — живих — у польоті. Не таких, як...»

мертвого, якого ти мені привів.

Одіно вибухнув сміливим сміхом. «У тебе ще є ця штука?»

«Я розкрив його крила — воно розпалося на шматки. Я загорнув його та поклав в один із крипт. Чи зробив це ченець?»

Іване, скажи тобі, коли ми вирушимо до Бургундії?

«Скоро, хлопче. Скоро».

Після короткої паузи Лазар запитав: «Ченцю, чи можу я вас дещо запитати?»

«Справді».

«Ти зовсім не стурбований тим, що покидаєш абатство?» Лазар шукав на його обличчі щось більше, ніж просто слова.

«Розпорядок дня застарів. Я не можу встигати за часом».

«Що ж нам робити тоді — без абатства?»

«Ну, по-перше, нам не доведеться жити за порядком дня. Хіба це тебе не влаштовує?»

«Мабуть... я не знаю». Лазар опустил голову, закутану в капюшон.

«Звісно, ні. Це все, що ти знаєш — ці стіни катакомб і та сама похмура рутинна. Але скоро ти побачиш. Тобі тут не місце — твій батько це добре знає. Він бачить те, що я бачив уже деякий час — птаха, що пурхає у своїй клітці».

«Який птах?» Лазар озирнувся по підвалі. «Де?»

«Ти — птах, а абатство — клітка», — уточнив Одіно.

Лазар сперся на стіл поруч із Одіно. «Чи має вино такий самий смак, як і запах, отче?»

«Ще краще». Чернець посміхнувся і з розмахом підняв тост за хлопчика, перш ніж глибоко випити з грубої дерев'яної чаші.

«Він погано пахне. Мабуть, і на смак він теж.»

«Після кількох чашок людина перестає зацікловуватися на смаку». Одіно витер рукавом посмішку та простягнув порожню чашу хлопцеві. «Допоможи товстому та втомленому дурню, мій хлопчику».

Лазар взяв чашку.

«Чому ти п'єш вина більше за інших ченців, брате?» — спитав Лазар, підходячи до бочки з вином.

«Перший Тимофій, 23 з 5?» — поспішно запитав Одіно.

Хлопець не вагався. «Вже не пий води, а вживай трохи вина через шлунок твій та часті недуги твої».

«Ще раз — цього разу латиною!»

Лазар слухняно відповів: «Noli adhuc aquam bibere sed vino modico utere proptergastrointestinalum tuum, et oftenes tuas infirmitates».

Одіно засміявся, різко заговк і клацнув пальцями. «Тільки не та бочка! Ця,

— Хлопче, — сказав Одіно, вказуючи на іншу бочку. Лазар підійшов до ближчої та обережно наповнив чашу. — Я так зрозумів, це все одно? Чому саме ця бочка, ченцю? Після того, як Лазар повернувся і віддав келих Одіно, чернець запитав його: «Лука, 39 з 5?»

Знову хлопець не вагався. «І ніхто, випивши старого, не бажає зараз нового, бо каже: Старе краще».

Одіно так щиро реготав, що розлив вино по всій підлозі льоуху. Немов розгублений собака, Лазар схилив голову набік і завмер, як статуя, поки Одіно опановував себе.

Тоді Лазар спитав: «Що це? Я правильно говорю».

«Справді, ти робиш... як завжди, Лазарю. Але тепер я відкрив його таємницю», — пробурмотів чернець, все ще тремтячи від стриманої веселощів. «Як я бачу, у тебе є невеликий скрипторій з дуже крихітних книжок під твоєю маскою. І ти гортаєш їхні сторінки носом».

«У мене немає крихітних книжечок, отче», — прямо відповів Лазар.

Одіно засміявся з його щирої відповіді. «Але як ти це робиш, хлопче — повторюєш кожне слово?»

«Я вмю читати».

«Однак слова не залишаються в свідомості інших так, як у твоїй. Як ти можеш прочитати щось лише один раз і знати це назавжди? Ніхто в цьому абатстві не може цього зробити — за всі мої дні я не знаю нікого, крім тебе. Розкажи мені про його магію».

«Я тільки це пам'ятаю, ченцю».

«Звісно, знаєш, хлопче». — Одіно зітхнув. — «І тільки Господь знає глибину такого...»

«Незвичайне благословення, як твоє». Знову він підняв тост за Лазаря, перш ніж допити останнє вино зі своєї чаші. Потім він простягнув келих Лазарю, щоб той наповнив його, але знайшов його відвернувся і став обличчям до входу у підвал.

Лазар повернувся до Одіно. «Ченцю, хтось наближається! Я так розумію, можливо, троє». Одіно зіскочив з робочого столу, ніби його стілець палав полум'ям. Він поспішно підійшов до задньої стіни, ретельно витираючи з рота всі сліди вина, ховаючи келих за бочкою. Лазар перейшов до іншої стіни, витягнув смолоскип з кріплення, занурив його в горщик з олією та загасив усе в погребі — кімната потемніла, як смола.

У темряві Одіно, розмахуючи руками, шукав у тому напрямку, де востаннє бачив Лазаря. «Іди сюди, хлопче. Веди мене», — прошепотів Одіно.

«Куди вас вести, ченцю?»

«Тихіше, мовчи за язик. Виведи мене звідси. Я нічого не бачу», — прошипів Одіно.

нетерпляче, намацуючи повітря в пошуках Лазаря.

«Куди ти хочеш піти?» — спитав Лазар, ніжно взявши Одіно за руку.

«Полум'я ангелів! Куди завгодно, хлопче! Забери мене звідси!»

«Тоді до крипти?»

«Так, склеп! Негайно!» — прошипів Одіно.

Лазар вивів Одіно з винного льоху чорним коридором. «Ось, ченцю», — прошепотів він, спрямовуючи руку Одіно до товстої залізної ручки. Чернець відчинив важкі двері, жестом вказуючи в темряві, де востаннє чув голос хлопчика. «Усередину! Швидше!»

«Я тут, ченцю», — пролунав голос тепер позаду нього, зсередини гробниці.

«Лазаре», — прошепотів Одіно, зачиняючи двері, — «як ти можеш знати так багато, але зібрати так мало?»

«Я не розумію, що ви маєте на увазі, ченцю».

«Звісно, ні. Ти можеш читати по сторінках у своїй уяві, але не розумієш, що я маю на увазі?»

«Я не знав, куди ви хочете йти, ченцю».

«А! Тоді ти мене й таки збираєш».

«Ти не сказав мені, де ти...»

Двері катакомб відчинилися, і Одіно різко перебив його: «Тихіше, хлопче, вони йдуть».

Троє ченців пройшли трохи тунелем, щоб принести смолоскипи та відро з олією.

Так само поспішно вони знову пішли. Почувши, як зачиняються двері катакомб, Лазар та Одіно вислизнули з крипти. Лазар повернувся до своєї кімнати, а Одіно, все ще п'яний, пройшов уздовж стін з катакомб і повернувся до своєї спальні.

Деінде, в затишній келії на другому поверсі ченцівського гуртожитку, міцно спав Іван. Крізь вузьке відчинене вікно набряклий місяць освітлював скупий вміст кімнати: ліжко з дерев'яним хрестом на стіні над ним, письмовий стіл, заставлений книгами, та невелику скриньку з Івановими речами. Панувала тиша.

Помах крил порушив темну тишу, і на підвіконні засяяв сяючий ворон, його холодне око застигло на Івані. Кімната так охолола, що від подиху Івана здійнявся туман. Ворон одразу ж стрибнув у кімнату, а потім перетворився на оголену жінку, яка босоніж крокувала по підлозі.

Люцифаель відкинула своє довге волосся й зупинилася біля підніжжя Іванового ліжка. Смоляними очима та сором'язливою посмішкою вона пильно пильно дивилася на нього. «Доля знову з'єднує нас», — прошепотіла вона. Вона провела по ньому чорним нігтем. «Спи, коханий мій». Іван скривився, тепер занурений у чуттєвий пейзаж снів. «І цього разу наше насіння виправить історію — зіпсує тебе в...

«Те саме», — вона зняла з нього покривало, розстібнула одяг і погладила його. «І я не лежатиму під тобою». Він простогнав. Знайшовши його таким, вона сіла на нещасного коня; і туман Іванового дихання розлетівся, немов хропіння скачучого звіра, його очі шалено закотилися під повіками, скутими гріхом. І за цей короткий проміжок часу, посяяного дияволом, пожадливі, як і сотня ченців, що постраждали після цього, ще один чернець Гардіенса впав у немилість.

~*~

Перше світло зійшло, як завжди, — занадто рано для кількох старших ченців абатства і ще раніше для ченця Одіно після вечірнього паломництва до винного льоху. Задовго до того, як більшість членів гуртожитку прокинулася, старші ченці взялися до своїх рутинних справ — догляду за кіньми, приготування ранкової їжі та різних інших обов'язків, які вимагали від них першими розпочинати день. Старший ченець, Іван, якого передсвітанково закликали до зброї, вдихав життя в катакомби абатства. До нього приєднався його постійний зброєновець катакомб, Лазар, який проявив себе, виготовляючи та замінюючи, запалюючи та гасячи численні смолоскипи катакомб. Між цими двома тунелями тунелі залишалися в ідеальному стані для інтенсивного руху ченців та зброєносця, який пропонував щодня.

Стурбований, але ще не підозрюючи про попередній візит Духа-ворона, Іван повернувся до своєї щоденної рутини. З-під ліжка він дістав дерев'яну миску, завшану скатертиною, — свою недоторкану їжу з попереднього вечора. З палаючим смолоскипом і мискою для їжі він вийшов зі спальні, перетнув темну територію абатства і увійшов до довгої будівлі, в якій знаходився вхід до катакомб. Він пройшов коридором, повернув за риг, відчинив дерев'яні двері та спустився кам'яними сходами з високо піднятим смолоскипом. Його крок був довгим і обміркованим, коли він увійшов до катакомб, його грубий одяг мерехтів у світлі смолоскипа, як домоткана штора, що танцює на вітрі відчиненого вікна.

Коли чернець заглиблювався у стародавні звивисті тунелі, вздовж однієї стіни між рифленими колонами з різьбленого каменю з'являлися аочні заглиблення. Стіни заглиблень склалися з майстерно вирізьблених гротескних фігур. Дивні картини стояли, почорнілі... з віковими смолоскипами, що зображують жахливі поєднання людей і звірів. Там були лицарі з головами птахів або собак; демони та хижі звірі з людськими обличчями; істоти з жахливими рисами обличчя та вкритими хутром гуманоїдними кінцівками. У всіх Серед сотень фігур була одна незмінна річ — кожна мала пару кістлявих крил, схожих на крила кажанів. Жахливі настінні скульптури були сукупністю відхилень, які могли оцінити лише прокляті та божевільні.

Ще далі різьблення поступалося місцем гладким стінам, у яких були вбудовані

ряд дерев'яних дверей: це були входи до крипт, де зберігалися муміфіковані останки привілейованих папських сановників — колишніх абатів, ченців Нижчої ради, навіть кількох єпископів та іншої знаті. Чернець звернув праворуч на одному роздоріжжі, а на іншому — ліворуч. Тепер катакомби відкривалися в лабіринт тунелів, що звивались в усіх напрямках. Іван пробирався знайомою стежкою крізь лабіринт кам'яних блоків та висічених підземних порід, хоча його глибокі блакитні очі були далекими, потонулими в темному й неспокійному морі.

Через деякий час він зупинився біля вузького входу. Закріпивши смолоскип у ніші стіни, він нахилився до темряви та промовив: «Лазаре, я принесу ще їжі. Спочатку ти поїж, а потім ми запалимо смолоскипи». З кишені свого халата він витягнув тонкий восковий ґніт і запалив його на смолоскипі. Він прослизнув у кімнату та підніс ґніт до олійної лампи, що стояла на перевернутій дубовій бочці. Тьмяне світло наповнило крихітну кімнату, оголюючи невелике нарване ліжко, приставлене до стіни. На ньому сидів сонний Лазар, знявши капюшон, і кулаками тер очі. Хлопчик позіхнув, оголивши товсті та тупі собачі ікла.

Риси його обличчя були схожі на риси будь-якого хлопчика його віку, за винятком зубів та вух — вух, які більше нагадували вуха лисого собаки та ельфа, ніж хлопчика. Він хизувався густим і скуйовдженим прямим чорним волоссям. Густі темні брови схилилися над парою пронизливих індиго-блакитних очей. Як не дивно, із закритим ротом і заткнутими вухами його, можливо, легко можна було сплутати з будь-яким іншим хлопчиком. Зовнішність Лазаря була радше дивною, ніж огидною, що робило хлопчика майже містичною, дикою, але водночас ніжною та дещо привабливою натурою. Вільний халат розкинувся по худих плечах хлопчика, зрештою збираючись навколо щиколоток. Шкарпетки з мішковиної обгортали його ноги, підшви яких були потерті та вкриті чорним брудом, затоптаним з підлоги тунелю.

Іван на мить завмер, широко розплющивши очі, а потім так сильно ступив до нар, що заспаний хлопець зіщулився, притулившись до стіни. «Надягни його назад», — різко наказав чернець. «Негайно ж!» Іван з гуркотом поставив миску та оглянув кімнату. «Де вона? Ти маєш завжди носити капюшон, хлопче! Ти чуєш мене? Завжди!» Розсіяний погляд ченця зник; на його місці з'явився вираз страждання, який, як зрозумів Лазар, мав бути гнівом, хоча ним не був.

Суворий докір Івана повністю розбудив його, і хлопець послухався, простягнувши руку назад, щоб дістати капюшон з ліжка, і, натягуючи маску на голову, поскаржився: «Чане, я не можу спати. Капюшон повертається і закриває мені дихання.

Іван сів поруч, і Лазар повернув голову, щоб Іван міг затягнути шнурки на задній частині капюшона. — Неважливо. Ти мусиш носити його завжди. Підними тканинний клапан на рот, якщо хочеш, але залиш капюшон на обличчі.

«Чи можу я одягнути новий капюшон, ченцю?»

«Воно ще не готове. Я ще його зшиваю». Іван провів пальцями по шкіряних шнурках, періодично зтягуючи їх, поки Лазар суміщав отвори зі своїми очима. — Скоро буде готово, — сказав Іван, і голос його трохи втратив твердість. — А тепер міцно зтягни ці шнурки, і ця не буде так крутитись. А, розумію. У тебе забагато волосся. «Ми його прорідимо, коли я закінчу новий капюшон». Міцно зав'язавши шнури, чернець підвівся з ліжка. «Ось... знову туго. Якщо ти його знову знімеш, то будь певен, що я тебе за це покараю, Лазарю. А тепер їж». Іван дістав миску і поклав її в руки Лазаря .

Чернець підійшов до дверей і прихилився до них. Час від часу він виглядав з кімнати і знову на Лазаря, ніби охороняючи хлопчика. Він спостерігав , як шматочки хліба, замочені в козячому молоці, зникали під ковпаком. Невдовзі Іван зняв смолоскип зі стіни. «Я приготую обгортку для смолоскипа. Зустрінемося у винному погребі, коли закінчиш», – сказав Іван, виходячи з дверей.

Лазар гукнув до нього: «Ченцю, чи можу я поставити вам одне запитання?»

Іван відповів: «Що таке, синку?»

«Чому Ворітний камінь кричить?»

«Кричи? Чому ти так збираєшся?»

«Відчувається голосніше, ніби це було в цій самій кімнаті».

«Я не хочу, щоб ти думав про це... річ, Лазаре. Залиш це в спокої. Тобі не слід...»

знаю, що воно існує. Поміркуй над чимось іншим — можливо, над птахами, деревами чи великими річками, про які ми часто говорили. Подумай навіть про Ангелів — вони досить чисті. Чи можеш ти зробити це для нас обох?

«Зроблю це, ченцю».

Іван вже збирався йти, коли хлопець знову гукнув його вслід.

«Чи можуть птахи злітати так високо, як ангели? Навіть до небес?»

«Ні, Лазаре». Тепер у голосі монаха звучав стомлений емоційний голос. «Рай для людини, а не для звірів земних чи птахів небесних». Потім він додав: «Більше не кажи про Ворітний Камінь — нікому. Я більше нічого про нього не почую».

«Ченче, чи я людина?»

«Ти ще хлопчик. Тобі ще багато чого треба навчитися — одного дня. Досить запитань, Лазаре. Їж.»
І суворо пам'ятайте, що я говорю про Ворітний Камінь — ви мене розумієте?

— Так, отче. — Лазар повернувся до своєї їжі, коли Іван зник.

~*~

Над землею, у важких тінях порожнього абатського собору, з вузької западини виліз чорний жук і помчав кам'яною підлогою до святилища. Він перетнув вівтар, крізь останнє світло ранкового місяця, і побіг до плити, на якій стояв вівтар. Між підлогою та плитою проходила вузька щілина, і жук шукав вхід, достатньо просторий для своєї крилатої та згорбленої спини. Раптом його рух припинився. Завмерши, він перевернувся на спину. Комаха не знайшла входу, але вихід — і з тієї щілини просочувалась вируюча, жива темрява.

Цікавий жук упав, поглинутий смоляною тінню, що сяяла далеко знизу; поширюючись вгору та прямо крізь кам'яні плити, немов світло, — проте це була його повна протилежність. Там, де він упав, було ніщо, і навіть тіні місяця здавалися яскравими в порівнянні.

Коли ця найнещастивіша темрява досягла краю святилища, вибух пилу супроводжував шум рівномірного шипіння, що доносився з-під вівтарного каменю, мов вулканічне жерло. Їдка, сірчана речовина осквернила повітря. Блідий газ виривався з щілини і почав набирати форми, вируючи та стаючи дедалі гущішим. Рухома маса рвонулася вгору, виючись і закручуючи спіраллю крізь контрфорси колон і кружляючи навколо стелі, немов спіймана кімнатна муха. Потім вона пірнула, обстрілюючи святилище вусиками маслянистої, смердючої хмари, перш ніж зникнути в коридорі з роздягальнями священнослужителів.

У кутку гардеробної, важко притискаючись до підлоги, хмара булькала, коли туман розсіювався, відкриваючи темнішу масу, що росла всередині. Кістки, зв'язки, тканини та шкіра застигли, що завершилося криком, схожим на яструба, що розірвало тихі коридори собору. Це повторилося знову, як і сотню разів відтоді. Народився ще один Гротеск — ще одне потомство Елджо, тепер народжене завдяки присутності французького моноліту. Дитина була стародавньої та звірячої породи, старої навіть як світанок Пекла, і народилася лише від плотського союзу Людини та Ангела, достатньо злого, щоб породити таке відхилення від Творіння. Гротеск була жінкою, майже людської форми, і за зростом і статурою порівнянна з дівчинкою шести-семи років. Вона мала пару крил — з плоті та кісток — схожих на крила великого кажана. З чорним волоссям, очима кольору індиго та пара ельфійських, схожих на собачі, вух; загалом, її моторошна зовнішність могла бути відображенням і молодшою версією хлопчика-зброєносця Лазаря.

~*~

З точки зору птаха в польоті, соборне абатство мало форму хреста,

з вертикальним головним залом, що перетинався парою розлогих крил. Було три пари зовнішніх подвійних дверей: головний вхід, розташований біля основи хреста, та інші на крайньому краю кожного крила. Святилище знаходилося в центрі хреста, на вершині моноліт. Уздовж верхівки хреста розташовувалися сповідальні, кімнати для покаяння та бичування. У лівому плечі хреста розташовувалися ризниця, ризниця та практичні кімнати, а праве плече утворювала молільня з терасованими сидіннями.

Темні години передсвітанку минали безперервно, і монотонний далекий дзвін почав переслідувати сільську місцевість; масивна дзвіниця абатства сповіщала про черговий день *ora et labora* — молитви та праці. У тьмяному світлі світанку довгі колони ченців пливли крізь тонкий туман до молільничного крила собору. Дзвін зовнішніх дверних засувів порушив криптоподібний спокій у церкві. Очолюючи святу процесію, аколїт розчищав шлях димлячою кадильницею, розгойдуючи перфоровану металеву кулю туди-сюди, як маятник. Довгі ряди терасованих дерев'яних сидінь розташовані одне навпроти одного вздовж широкого центрального проходу. Передні сидіння були врівень з підлогою, тоді як задні ряди притискалися до стін. Кожне місце належало лише одному ченцю, за винятком відведених для гостей місць найближче до задніх стін. Колони священиків розійшлися, і кожен чоловік знайшов свій шлях до свого місця.

Разом ченці Іван та Одіно підійшли та посунулися тим самим проходом. Лише за кілька місць Іван зупинився і прошепотів крізь ченці Клодія та Гревіля: «Знайшов ще щурів, Клодію?» — відповів Клодій зухвалим поглядом. Іван посміхнувся і пішов далі. Одіно зупинився й поплескав Гревіля по голові. «Йому вдалося відкопати брата Гревіля!» Кислий чернець відкинув руку Одіно. Одіно хихикнув і пішов за Іваном, а Гревіль прогарчав йому вслід: «Твій день настане досить скоро, Одіно!» «Не звертай на них уваги», — втішав Гревіля Клодій, високо піднявши підборіддя та стиснувши губи, — «Навіть без абата ми побачимо їх обох приниженими».

Він сів за кілька місць нижче. Помітивши зайняте місце під собою, Іван розплився в усмішці: «Миколай!» — засмаглий молодий чернець підвів погляд і посміхнувся йому. Брат Миколай, відсутній в абатстві кілька місяців, залишився священиком у сусідньому селі Мюрат. Миколай промовив: «Блудний чернець повернувся!» Іван хихикнув і спитав: «Як справи у добрих людей Мурата?» — Їм конче потрібна допомога. — Іван кивнув на знак підтвердження. Одіно підійшов і, помітивши Миколу, різко зупинився. — Невже мене обманюють очі? Одіно кинувся вперед, Миколай підвівся, і двоє ченців обійнялися. «Радий знову бачити тебе», — відповів Миколай.

Одіно пустотливо прошепотів йому на вухо: «А як там вдова шевця?»

Ніколас зітхнув і похитав головою, дивлячись у підлогу. «Вона випробовує мою віру, брате». Вони захихотили, коли голови сусідів повернулися, відкривши обличчя, гідні вираженого запору. Двоє ченців зібралися в руках і сіли. Дзвін вежі абатства задзвонив, і зібрання затихло.

З місця в першому ряду молодий чернець підвівся і ступив до подіуму, що знаходився посередині проходу. На вершині подіуму стояв величезний розгорнутий видавництво Святого Письма. Він обійшов реквізит, шанобливо вклонився і поцілував книгу. Прокашлявся, поклав вказівний палець на її сторінки і прочитав уголос: «Горе тим, хто називає зло добром, а добро...» зло, яке вважало темряву світлом, а світло темрявою, яке...

«Вис!» Священик схопився за подіум і обернувся, напружено шукаючи джерело жахливого голосу, що пронизував повітря. Більше сотні пар широко розплющених очей промчав повз нього до Святилища. У них відвисли губи. Майже всі ченці чули цей звук раніше, але вирази збентеження були однаковими.

Абат Воніг схопився на ноги, насупившись. Усі погляди були спрямовані на нього. «Я очікую, що всі, крім Нижчої Ради, повернуться до гуртожитку. Негайно!» Миколай та сотня інших приголомшених і роздратованих ченців покинули ранкову вечірню, схопилися на ноги та зійшлися до дверей. Абат гукнув їм услід: «Падіть ниць у своїх келіях і повторюйте свої акти каяття, доки я не накажу інакше!» Залишилося тридцять три старших ченці, включаючи Івана, Одина, Клодія та Гревіля.

Коли останній священик вийшов і зачинив двері собору, Воніг повернувся, щоб пильно оглянути решту здивованих облич; його власне обличчя сяяло гнів, скривлений від огиди. Лунали ще верески. Коли палаючі очі Воніга окинули ряди ченців, витягнуті голови опустили, а цікаві очі поспішно опустили на підлогу.

«Хто з вас винен? Зізнайтеся самі!» Жоден священик не зізнався. Воніг повернувся і кинувся до трибуни. «Добре тоді; займіть свої місця!» Вони миттєво послухалися, знаючи наступний розпорядок: з кожним новим Гротеском, народженим за нього, всі платили ціну — вони завжди платили, і вони платимуть зараз, як і багато разів у майбутньому. Як один, ченці Нижчої Ради встали, зійшли з терасованих рядів і зібралися в центральному проході. Кожен упав на коліна, схопивши руки за поперек.

Перед Святилищем троє слідчих зібралися з силами та відчинили його двері — нічого. Ченці обережно зайшли в його темну середину. За винятком кількох шатів...

Задрапіровані статуї, постаменти та інші релігійні артефакти, кімната стояла порожня.

«Шип!» Їхні погляди метнулися вгору, ніби вони побачили Гротескную постать з розправленими крилами та буйним чорним волоссям, що оголювала тупі собачі ікла, що сиділа на кам'янистому виступі біля стелі.

Вона випустила потік гнівних слів, дивних та екзотичних для вуха — мову Ангелів.

Глянувши поверх подіуму на поголені тім'я смиренно схилених голів, абат повернувся. Він звернув увагу на книгу перед собою. Він гортав її сторінки, його шия та вуха палали червоним від гніву, а верески та гуркіт іноземної мови все ще лунали. Один із шести слідчих повернувся, обхопивши м'ясану рану на щелепі. Кров просочилася між його пальцями та забризкала підлогу.

«Залиште нас», – відповів абат. «Перелікуйте свою рану». Чернець вклонився і залишив за собою значний шлейф розбризканої води до дверей собору, поки крики та верески свідчили про продовження боротьби у Святилиці.

Невдовзі підійшли двоє його супутників, борючись із загорнутим у гротескного ведмедя. у чернечому одязі. Абат зупинив їх біля подіуму, і вони притиснули її до підлоги. Приглушена, але наполеглива, вона продовжувала свою безперервну тираду ангельських осудів.

Воніг тицьнув пальцем у Святе Письмо та закричав над нею та своєю паствою: «І сказав Господь: Іди, зійди, бо народ твій зіпсувався!» Його лють гриміла крізь контрфорси стелі. Абат крадькома глянув на довгі обличчя священиків. Його охопив дивний спокій; риси його обличчя змінилися, ніби виражаючи зовсім інший спосіб мислення. Він обережно закрив книгу, поплескав її по обкладинці та втупився в неї.

Він скинув книгу з подіуму, високо підняв її та кинув — книга з гуркотом упала на підлогу між ченцями. Схилившись над подіумом, він заревів, коли протести Гротеску переривали його тираду: «Хай не буде в тебе інших богів передо Мною! Не роби собі жодного різьблення, ані жодної подоби того, що на небі, на землі, чи в воді під землею! Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я — Бог заздрісний, що карає провину батьків на дітях до третього й четвертого покоління тих, хто ненавидить Мене!»

Воніг пильно дивився на них, як батько на своїх норавливих синів, намагаючись переконати себе, що це не злі люди. Як їхній абат, їхня невдача була його невдачею; їхня вина була його провиною. Однак, люди є людьми, святі вони чи ні, сказав собі абат. Навіть

як Адам бажав жіночих стегон — похоть є похоть, у злomu серці чи в чистому, так само, як звивиста змія знала стегна Адама . Від мавпи до ченця, плотські бажання були випалені в плані Творіння. Цей новий Гротеск підтвердив віру Воніга в те, що Людина продовжуватиме дотримуватися Законів Творіння, навіть ціною власних законів віри.

Абат обійшов подіум і пройшов між ними. «Ви», — він штовхнув ченця, — «що мені робити з цією штукою?»

Здивований священник відповів: «Не знаю, абате. Це не моє».

«Усі вони твої», — дорікнув йому Воніг. «Ти ж чернець-радист!» Він перейшов до іншого: «Ти! Куди ж мені з цим подітися?»

Другий відповів: «На вершині собору?»

«А чому б і ні?» — запитав абат.

«Повно».

« Так — місця більше немає».

«Можливо, Нотр-Дам?»

«О, але вони більше нічого не вимагають».

Третій чернець озвався: «Абте, я знаю про святу землю на півночі — новий собор».

Чи можемо ми надіслати подарунок ...

Воніг різко обернувся і перебив його: «НІ! Більше жодного з них нехай не покидає територію монастирів Собору! Ми переконані всіма відомствами Святого Престолу, що Гардієнс і Канчелло переповнені майстрами-каменярами, які ліплять ці... ці дари! Якби ж нам вдалося опанувати самих себе. Ні, не дари. Гріхи! Твої... запечатані в камені! Досить!» Чернець відвів погляд від пронизливого погляду Воніга . Воніг повернувся і почав крокувати між ними: «Зберіть ось це. Статуї — це лише позачасові записи ваших гріхів — записи в камені, які принесуть вам справедливе право на Пекло. А ця Жінка-Привид Ворітного Каменя...»

Миттєво потік плотських образів промайнув у свідомості Івана — збочені уявні картини його омріяного союзу з Люцифаелем. І він зрозумів, що опівнічне побачення не було сном, як йому спочатку здавалося.

«Вона така приваблива, чи не так? Дозріла та охоча? І, о, така прагне догодити...»

Іван широко розплющив очі, побачивши зв'язаний і борсаючийся Гротеск, і повне усвідомлення своєї до того несвідомої та безпосередньої ролі в його створенні.

«І коли ти заслужиш прокляття, можливо, цей Дух-Блудниця твоєї похоті зустрине тебе в

Пекло і втішить вас, як Вона колись робила. Однак, оскільки їй більше не потрібно буде спокушати вас своїми жахливими та злими чарами, щоб ви впали, можливо, Вона втішить вас у своєму справжньому обличчі — як у огидного Змія чи Дракона. А якщо Жінка-Привид — це справді сам Диявол? О, справді, можливо, Він може втішити вас так, як ви навіть не можете собі уявити. Можливо, Він може осквернити ваше тіло, поки ви кричите — робити з вами Своє — назавжди. О, які ж вигадливі способи Він може це зробити — численні муки. Чи можете ви їх навіть порахувати — нескінченні способи, які змусять навіть найзапеклішого чоловіка плакати сльозами тендітної дівчини — весь цей час, горячи — вічно кричачи у волю «З пекла?» — Вони! насупився на всіх. Він підняв Святе Письмо з підлоги, поцілував його та повернувся до подіуму. Він грюкнув ним, і його гнів луною рознесся по всьому собору.

Іван був певен, що його зізнання може поставити під загрозу безпеку Лазаря, і, як це зазвичай робить будь-який праведний і дбайливий батько, він послухався своїх інстинктів і нічого не пропонував. Безперервні тиради абата перетворилися на незв'язне бурмотіння, поки Іван боровся зі своїм новим Демоном усередині: нещодавно виявленою ідеєю про те, що він є батьком другого... Гротеск — другий Лазар — ще один хрест, який потрібно нести. Він стиснув щелепи й втупився поглядом у кам'яні плити під собою.

Іван здригнувся, коли абат витер піт з чола та заревів: «Серед нас є ледарі! Я знову побачу їх зайнятими — будуватимуть нову дзвіницю для абатства!» Він підвів голову й оглянув темні верхні частини соборного крила.

Він сплеснув руками і спокійним голосом поділився з ними своїм баченням: «Вона буде вищою та глибшою. Вона буде більшою біля основи, ніж зверху, і матиме достатньо терас, щоб вмістити тисячу Гротесків. По-перше, сонячне світло; вежа підніметься настільки високо в небеса, що сонце ніколи не зайде над цими кам'яними Демонами. Якщо буде потрібно, вежа пронизає хмари. По-друге, священна земля; один з вас буде замкнений усередині...» вежу, молячись постійно, і дзвонитимеш у дзвін як покаєння до кінця своїх днів. Таким чином, вежа стане святішою навіть за наш собор. Зрештою, щоб відігнати Зло, ми зробимо вежу круглою, щоб ваші гидоти були звернені в усі боки. Диявол побачить ваші кам'яні гротески з кожного пагорба та долини на землі та боїтиметься цих місць. Тепер ви можете сказати мені, що будівництво Побудова такої вежі неможлива. Якщо так, то моя відповідь вам проста: ви покажете мені, чому це неможливо, — збудувавши її. Що ви, будь ласка, скажете тепер?

«Верещання!» Гротеск заметався, поки двоє ченців боролися з ним. Іван стиснув щелепи.

«Вставайте!» — крикнув Вони. Ченці встали як один.

«Цей гротеск буде виставлений на сонці з першими променями сонця і таким чином перетворений на камінь». Тоді я перевезу його до Італії — до Канчелло в Умбрії — для розміщення. Разом з ним я надішлю листа абату Домінгусу, в якому накажу, щоб будь-який Гротеск, народжений у його монастир буде відправлено сюди. Відтепер ми несемо свої гріхи та гріхи наших італійських братів».

«До лазні», — гавкнув Воніг. «Прив'яжіть його до однієї з колон басейну та поставте під пильну охорону до завтра». Різким помахом руки він відпустив двох ченців, і вони винесли Гротеск, що напружувався, з церкви. Він знову звернув свою увагу на ченців: «Як ви добре знаєте, оскільки ми знайшли Гротеск сьогодні вранці, цей плотський союз безперечно стався десь минулого вечора. Якщо ніхто з вас не був його батьком, я...» «Очікую, що кожен з вас поговорить зі священниками та зброєносцями, які служать вам. Якщо хтось із вас дізнається, хто породив цього Демона, я очікую, що ви негайно повідомите мене. І мені не потрібно нагадувати вам, що ця зустріч лише для ченців Нижчої Ради. Розмова про справи Ради чи згадка про Ворітний камінь карається смертю». Воніг вдарив по подуму: «Я поверну своє Абатство! А тепер забирайтеся з поля зору!» Члени Ради як один повернулися та пішли до дверей. З цими словами абат опустив голову та потер скроню.

Останнім у черзі Іван переступив поріг, коли Воніг гукнув йому вслід: «Брате Іване!» Іван заціпенів і повільно повернувся, аж серце стиснулося в горлі.

«Так, абатте?»

«Ви хочете в чомусь зізнатися?» Миті тягнулися, ніби вони були довгими, як дні.

«Немає абата».

«Справді?» Минуло ще кілька днів.

Воніг знову запитав: «Ви заперечуєте, що у ваших катакомбах є щур?»

«Щур?»

«Не вбий?» — спитав Воніг втретє, і на його обличчі з'явилася стомлена посмішка.

«Якби ж мої ченці бачили свій обов'язок так само чітко, як ваш благословенний катакомбний зброєнонець».

«Так, абат», – відповів Іван.

«Я маю знову незабаром відвідати хлопчика... Лазар, чи не так?»

«Це його ім'я».

"Як його самопочуття?"

«Він здоровий та активний; швидкий та щедрий на молитву та покуту; нічого не потребує», — заперечив Іван, знизуючи плечима.

«Як Лазар справляється з обов'язками, які ви йому доручаєте? Чи потрібна йому там, унизу, додаткова допомога? Ще один зброєносець чи два для допомоги — можливо, у більш напружені дні? Якщо так, я...»

може виконувати необхідні трудові зміни».

«Я не можу просити кращої допомоги з катакомбними завданнями, ніж сквайр Лазар та брат Одіно. Нас трьох більш ніж достатньо для всіх доручених обов'язків, абате».

«Шкода — його стан. Бідолашний хлопчик», — додав Воніг, хитаючи головою. Він глибоко вдихнув і на прощання запропонував Івану біблійну мудрість: «Істинно... що ви зробили одному з найменших Моїх, те Мені ви зробили».

«Так, абат».

Вони шукали очима.

Воніг повернувся й оглянув інтер'єр собору, вдивляючись у бік щойно виявленого живого Гротеску. Його брови скам'яніли, і він стиснув щелепу. «Можете йти».

Іван вклонився і поспішив вийти з собору, важкий на серці через свій щойно відкритий гріх.

[Кінець розділу 3]

Цей літературний твір був створений

виключно присвячений

Едгар Аллан По (1809—1849)

— Нехай його спадщина живе в кожному з нас —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~